

СХВАЛЕНО
Вченою радою РОІППО,
протокол від 24.09.2021 № 05

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора РОІППО
від 24.09.2021 № 148

**Освітня програма семінару-тренінгу
«Особливості викладання курсів духовно-морального спрямування в закладах освіти»**

Цільова аудиторія:
вчителі курсів духовно-морального спрямування ЗЗСО

Укладачі:
Бордюк В.М., к.пед.н., доцент
кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти РОІППО;
Скоропляс С.В., директор
Приватного закладу «Дубенська гімназія «Премудрість»;
Фурман В.К., завідувач кабінету
суспільно-гуманітарних предметів РОІППО

Розробники програми	Бордюк В.М., к.пед.н., доцент кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти РОШПО; Скоропляс С.В., директор Приватного закладу «Дубенська гімназія «Премудрість»»; Фурман В.К., завідувач кабінету суспільно-гуманітарних предметів РОШПО				
Найменування програми	Освітня програма семінару-тренінгу «Особливості викладання курсів духовно-морального спрямування в закладах освіти»				
Мета	Створення умов для формування особистості здобувачів освіти				
Напрямок підвищення кваліфікації	Розвиток професійних компетентностей				
Модулі/теми	№ з/п	Зміст	Кількість годин		
			Лекція	Практичне заняття	Всього
Модуль: Становлення і розвиток традицій духовно-морального виховання здобувачів освіти	1		6		6
Тема: Історико-педагогічна ретроспектива духовно-морального виховання	1.1	Витоки духовно-морального виховання учнів. Духовно-моральне виховання в освітніх практиках: історико-ретроспективний аналіз. Педагоги і передові мислителі минулого про духовно-моральне виховання підростаючого покоління.	2		2
Тема: Духовно-моральне виховання в сім'ї та соціальних інститутах	1.2	Фактори духовно-морального виховання учнів. Традиційні підходи до духовно-морального виховання. Роль сім'ї в духовно-моральному вихованні. Місце духовно-морального виховання в програмах дошкільної, загальної та позашкільної освіти. Ризики, що виникають у процесі духовно-морального виховання та шляхи їх мінімізації.	2		2
Тема: Нормативно-правові та теоретичні основи духовно-морального виховання	1.3	Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). Національна програма «Діти України». Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді. Особливості виховного процесу. Методологічні підходи та принципи духовно-морального виховання особистості. Основні принципи організації духовно-морального виховання: моральний приклад педагога; соціально-педагогічне	2		2

		партнерство; особистісний розвиток; соціальна затребуваність виховання.			
Модуль: Методологія духовно-морального виховання: релігійний аспект	2		10		10
Тема: Методологічні основи духовно-морального виховання в релігійних традиціях	2.1	Уявлення про моральність і духовність в різних релігійних вченнях. Уявлення про мораль і моральність в первісних і ранніх родоплемінних віруваннях. Морально-етичні концепції в релігіях Стародавнього Сходу. Авраамічні релігії і буддизм про духовність і моральність. Нові релігійні рухи в світлі категорій «духовність» і «моральність»	2		2
Тема: Християнська педагогіка як джерело духовно-морального розвитку особистості	2.2	Принципи та завдання християнської педагогіки. Поняття «духовності», «моральності». Понятійний підхід до поняття «сенс життя». Духовно-моральні цінності та виміри особистості. Диференціально-виховний підхід до формування особистості у християнській педагогіці. Методичні рекомендації до процесу етичного виховання засобами християнської культури.	2		2
Тема: Особливості використання духовно-релігійних традицій в освіті	2.3	Сучасна модель духовно-суб'єктних педагогічних взаємин та її спрямованість на поєднання корекційних функцій виховання, навчання та саморозвитку. Залучення підростаючих поколінь до культури християнської педагогіки: навчання уважливості до навколишнього світу, уважливості у реалізації Заповідей Божих, зміцненню та цінуванню шлюбно-сімейних цінностей, аналізу вчинків та удосконалення своїх можливостей, формування основ духовного колекційного начала. Ключові дидактичні орієнтири християнської педагогіки: самокорегування, віднайдення життєвого сенсу, самоосмислення. Мистецтво формування християнських якостей. Духовність – провідна характеристика людини. Спрямування людини до вищих духовних цінностей.	2		2

Тема: Морально-етичне самовиховання як суспільно-національна вимога орієнтації на духовний ідеал	2.4	Поняття «духовного ідеалу». Самовиховання – основна суспільна вимога у справі формування підростаючої особистості. Традиції, релігійна діяльність у допомогу орієнтації на самооцінку, самодисципліну, самоконтроль, саморозвиток. Реалізація принципу християнського світобачення у між індивідуальному, міжгруповому, міжкультурному (МММ) спілкуванні та творчій діяльності.	2		2
Тема: Методи та прийоми протидії соціальним спокусам та активізації психічного здоров'я	2.5	Поняття «благо» у філософсько-наукових, суспільно-історичних, морально-етичних та біблійних тлумаченнях. Духовне оновлення через само осмислення у взаєминах з іншими людьми, у добродійному ставленні до світу та бажанні пізнати сенс життя. Благо в руках кожної людини, що наділена свободою вибору. Соціальні спокуси сучасного світу. Толерантність та духовний імунітет. Методи та прийоми активізації психічного здоров'я: театральні вистави та драматизація; тематичні ігри та вправи; концентрування вольових зусиль; біблійні вірші; креативна культура; командна культура та єдність зусиль тощо.	2		2
Модуль: Методичні засади духовно-морального виховання	3		2	12	14
Тема: Психолого-педагогічні засади духовно-морального виховання	3.1	Особливості поведінки молоді та їхньої взаємодії з оточуючими. Застосування знань із психології на уроках християнської етики. Створення духовного мікроклімату на уроках християнської етики. Учитель як духовний лідер здобувачів освіти.	2		2
Тема: Розвиток творчих здібностей та духовно-моральних цінностей учнів в умовах компетентнісної освіти	3.2	Реалізація компетентнісного підходу на уроках християнської етики. Дидактичні вправи для формування компетентностей в здобувачів освіти початкової школи. Методики «Щоденні 5», «Щоденні 3». Інтегроване навчання: підходи до формування духовно-моральних цінностей в учнів на уроках української мови. Використання ранкових зустрічей в системі вчителя основ християнської етики.		2	2
Тема: Компетентнісно орієнтований урок християнської етики в умовах Нової	3.3	Типологія та структура компетентнісно орієнтованого уроку. Методи, прийоми і форми роботи на кожному структурному етапі уроку основ християнської етики.		2	2

української школи		Формування предметних та ключових компетентностей, реалізація наскрізних ліній на уроці християнської етики. Роль літератури та мистецтва духовного спрямування у навчанні основ християнської етики. Оцінювання на сучасному уроці християнської етики. Аналіз уроку.			
Тема. Дидактичні можливості використання текстових документів для формування предметних компетентностей здобувачів освіти	3.4	Теоретичні та практичні аспекти використання текстових документів у освітньому процесі. Практичні поради щодо формування предметних компетентностей учнів, визначених навчальною програмою. Методика конструювання тестових завдань з використанням текстових документів. Міжпредметні зв'язки основ християнської етики з художньою культурою та образотворчим мистецтвом. Форми і методи використання текстових документів на уроках основ християнської етики. Алгоритми аналізу текстових документів.		2	2
Тема. Методика роботи з біблійним віршем, опорною біблійною історією, словником опорних знань, повчальним оповіданням	3.5	Ознайомлення з змістом біблійного вірша, пояснення історико-культурологічного контексту біблійного висловлювання, пояснення учнями морального змісту вірша, повторення його упродовж уроку для якісного запам'ятовування, використання його в евристичній бесіді, під час етичного практикуму, в самостійній творчій роботі. Перевірка знання ключового біблійного вірша на наступних уроках, під час контрольних робіт, тематичного оцінювання. Методика роботи з опорною біблійною історією: попереджувальні завдання, читання тексту вчителем, учнями, в особах, обговорення на основі спеціально підготовленої системи запитань, порівняння з матеріалами підручника, формулювання висновків щодо повчального морального змісту історії. Методика роботи зі словником опорних понять. Дедуктивний та індуктивний способи їх засвоєння. Порівняння з ключовим віршем, біблійною історією. Роль підручника та робочого зошита у засвоєнні опорних понять. Складання речень і зв'язних висловлювань з використанням цих понять. Методика роботи з повчальним оповіданням: попереджувальні завдання,		2	2

		читання або переказ тексту вчителем чи учнями, обговорення, пов'язування з вивченим матеріалом, з'ясування повчального змісту.			
Тема: Метод проектів як універсальний спосіб навчання учнів основ християнської етики в Новій українській школі	3.6	Сутність поняття «метод проектів» в освітньому процесі. Характеристика видів проектів. Організація проектної діяльності на уроках основ християнської етики. Етапи роботи над проектом та зміст. Оцінювання результатів проектної діяльності з урахуванням специфіки навчального предмета «Основи християнської етики». Формування (набуття) ключових компетентностей здобувачів освіти шляхом впровадження проектної технології.		2	2
Тема: Формування духовних цінностей учнів на уроках математики в Новій українській школі в процесі інтегрованого навчання	3.7	Наскрізний процес виховання, який формує духовно-моральні цінності (з досвіду роботи вчителя приватного закладу «Дубенська гімназія «Премудрість»). Методи та прийоми формування математичної компетентності в умовах НУШ.		2	2
Обсяг програми	30 години				
Форма підвищення кваліфікації	Очна (з використанням технологій дистанційного навчання)				
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться	<i>Загальні компетентності:</i> громадянська, соціальна, культурна, лідерська. <i>Професійні компетентності:</i> предметно-методична, психологічна, емоційно-етична, організаційна, оцінювально-аналітична				
Строки виконання програми	2021 – 2022				
Очікувані результати навчання	У результаті навчання за програмою слухачі повинні: <i>Знати:</i> <ul style="list-style-type: none"> • вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами; • індивідуальні особливості учнів, їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію; • методи ведення діалогу та полілогу, усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; культуру діалогу; • розмаїття та унікальність різних культур у суспільстві, відмінності між людьми, стратегії попередження, подолання і трансформації конфліктів; • вимоги законодавства щодо організації освітнього процесу; • критерії та рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів. <i>Вміти:</i> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати сучасні методики і технології моделювання змісту 				

	<p>навчання учнів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; • добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів; • формувати ціннісні ставлення в учнів у процесі їхнього навчання, виховання і розвитку.
Місце виконання програми	Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти 33000, м. Рівне, вул. Чорновола, 74
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації